

Latwescheschun Awisse.

Nr. 21. Zettortdeena 24tā Mei 1845.

Sluddin afschaan.

Kad Jelgawas Virspilskunga teesa preekschâ likkusi, ka pee akminu-lauschanas tas Krohna-Wirzawas kalps Jahnis Pillum nelaimē nahjis, tad Kursemmes Waldischanas teesa nolikkusi: lai turplikkam tahdas nelaimes ne notiktohs, zaur sluddinashanu, kà scheitan noteekahs, wissas lauku-palizeijas-teefas, muischas- un pagasta-palizeijas usskubbinah, ihpaschi ee-wehroht, ka grants un simlits bedres tā eetaisa, ka tahs faktisdamas ne warr zilweku nokaut, kà lihds schim allaschin irr notizzees zaur tam, ka tee kurmja rakkamus kalnā darrijuschi. Rakstihs Jelgawas pills tai 2trā Mai 1845.

(Nr. 3533.)

Waldischanasrahts Diederichs.

Waldischanas-sekretehrs v. Bolshwing.

Leetas bailes.

• Ne suhdiseetees juhfu dsihwibas pehz, fo juhs chdifeet un dserfeet; nej arri par juhfu meesu, ar fo juhs gehrbfatees. Neggi ta dsihwiba labbaka, ne fa barriba: Un tahs meevas labbakas, ne fa drehbes: tā mahza tas raksts. Un wiss, fo tas raksts mahza zilwekam derrigs pee pamahzishanas, bet kas tizz tam rakstam tā, fa winsch farvā tizzibā ne faubitohs?! Tā mums arri bija. Par Jelgawas draudses tekk weena uppe un septinas uppites, un tohs kas pee tahs weenas uppes, prohti pee Leeluppes kasteem dsihwo, tohs fauzam itt ihpaschi uppineekus, tohs pee tahm uppitehm fauzam brihscham ir meschineekus. Meschineekeem irr masti lauzini un winnu labbaka woi sliktaka pahrtifschana pehz tam allaschin sihmejahs, woi tee winnu kaimindōs dsihwodami meschafargi bradwihnu bruhke, jeb ne; tur fur tas meschafargs to brandwihnu ne dser tur teem wahjaka pahrtifschana, fur winsch brandwihnu dser

tur neneeka ne kaifsch. Skaidreem uppineekeem ar to meschafargu tahda leela draudsiba naw wajadsiga, winneem talabb ween alga woi wihrs brandwihnu bruhke jeb ne, bet teem arri no laukeem ween pahrtifschana ne warr nahkt, jo lauki teem lohti masi — brihscham tik 4 puhra weetas katrā laukā — teem tad nu arri jamekle maišiti zittadi kà pelnites. Tee mekle to graffi, kas truhkst, pelniht zaur lainu braufschani, zaur tam ka tee labbibu un fahli un zittu prezzi no weena pilsata wedd us ohtru; gan mas tee zeenigee kaupmannu fungi laudim par to weschanu ais-makfa, bet tāpatt wihireem nahk pelna, ihpaschi zaur tam, fa teem mohdigi leefschkeri; ja tee ar farweem leefschkereem to labbibu berr no laiwas ahrā, tad ta labbiba berroht breest un teem rohnahs pahri-mehrs un tas pahri-mehrs tad winneem paleek. Tur gan farwa skohla katram irr jastin, jo wisseem ar teem leefschkereem ne isdohdahs weenadi, dasch berroht paleek baggats, zits nabbags. Winni sakka, kà katram ta laime un es sakku: kà katram ta nelaine, un lihds schim ne effam spehjuschi par to peeminetu leefschkeri un winnas laimi weenā prahā fadohtees. Bet schinni leeta ar wisseem uppineekeem weenā padohmā esmu, fa bes pelnifchanas ar lainahm

tee ne warr pahrtift un dsihwoht. Un tatschu teem draudeja pelnischanu ar laiwahm atnemt! Kaupmanni suhdsejabs allashin ar teem laiwas brauzejeem pehz teem mohdigeem leefschkereem, un muischneeki dohmaja: to nelaimi jaw warr glahbt, ja uppineekeem to braufschananu atnemm un ja to pelnu paschi panemmam. Un fadohmajas augsti Kungi dampjukuggi likt ustaifift, us afziahm. Kas tas irr afzie? Sweschwahrds un pee mums arri wehl swescha leeta. Takhds turr gudru padohmu un labbu mutti, bet tam rohka ne gribb jeb ne spehj tam padohmam un tai muttei et vakkat, tad wiisch sakka ar sawu labbu mutti ta: Ja scho jeb to leetu isdarritum, tad mums zaur to nahktu leela pelna; manna rohziba to ne spehj isdarriht, nedj arri weens to pelnu gribbu, bet fameteet juhs to naudu kohpā. Juhsu nauda taggad gult krahfchanas lahdes un jums nefj 5 prazentes var gaddu, bet es jums galwoju — wiisch golvo prohti ar mutti — ka juhsu nauda jums woi 10 woi wairak prazentes iff gaddā nessih. Un nu tee naudas metteji aprehfina zik pee tahs jaunas usnemshanahs naudas waijaga, un scho naudu tee tad dalla us 100, un us katru 100 rubbulu eedohd papihri, un tahdu papihri tad sauz afzie. Wahz semine us afziahm schossejas taisa un kahdas nefahdas usnemshanahs, un daschu afziu pehz pahri gaddeem aismaksa ar dubbultu naudu, tik leela pelaa pee tam atgaddahs; ta nu scheit arri tee zeenigee Kungi dohmaja leelu pelnu dabuht ar dampju fuggi. Schim dampju-fuggim bija no Jelgawas braukt us Nihgu un 6 woi 8 leelas plakkanas laiwas us Nihgu iff deenas west. Pehrn gadd jaw tam bija no Londones pilata atnahft; fuggis ne atnahze un no tahm plakkanahm laiwahm, Leepajā taisitas, man dohmaht tschetas dabbuja sturmē maitatees. Jaw pehrn på Jahneem, kahds no manneem awischu rakstajeem tahs jaunas sinnas bija sarakstijis, ko Jums dohstu lassift, bet es tahs avisēs ne eeliku, dohmodams: kas sinn woi ta ðjta ne isnihks! Un ta tad arri notizzees. Jelgawas dampju-fuggis 26tā April deenā schinni gaddā juheras dibbeni guldinajees

ar zeenigu Kungu leelo pelnu, un uppineekeem maşa pelna palikkusees, ja ne schinni, tak warr buht nahkoschā gaddā. Schinni gaddā nej graudu ne wedd us Nihgu, ko weddihs, kad naw ko west? Pehrn mums ne bija ko pahrdoh un schis gads arri bailigs rahdahs. Nudsi un kreeschi pa dauds weetahm isarrami, sahle ne aug, aitas uppineekeem wissas iskrittuschas, arri dauds leeli lohpi pohestā gahjuschi, bailigas deenas muhs gaida, bet Deewa schehlastiba schihs bailigas deenas tāpatt warr atnemt, kā tahs bailes deht dampjukugga. Lasseet nu tahs jaunas sinnas.

W. P.

* Buhseet dsirdejusch, mihli lassitaji, ka gandrīhs wissas Eiropas semmēs taggad uggunskuggi rohnahs, kas ne zaur wehju un leelahm baltahm segelehm no audefla, ka Nihgā un Leepajā pee prezzes fuggem jeb Jelgawā pee leelahm laiwahm redsamas, bet zaur garrainahm, kas no werdoscha uhdena zellahs, us preefschu teek dsihli. Lai nu juhs faprastut ka tas noteekahs, tad jums stahstischu ta: Uggunkuggis irr leelaks un garraks, kā zitti fuggi; katrā pussē tam fuggim fahnōs leels rittens jeb skrittulis, itt kā tee uhdensritteni uhdens fidmallās. Scheediwi ritteni tohp zaur garrainahm rinkī greesi; tahs garrainas zellahs no werdoscha uhdena kas fugga eelschā, leelā warra katlā weenadi ween wahrahs un to welbohmi us ko tee uhdens ritteni usmaukti, ka arridsan tohs rittenus paschus rinkī greesch, un tāhdā wilfē to fuggi pa uhdens wirsu probjam welk. Ka garrainahm teescham tahds spehks irr, to juhs arridsan ne buhseet nomannijusch, bet lehti to noprattiseet, ja tik grahpi nemmeet to ar uhdensi pildeet, zeetu wahku tam usleezet un labbu ugguni appakschā pakurreet. Tik ko uhdens sahk pilnam wahritees, juhs tuhdat manniseet, ka wahks ar makti gribb augschup zeltees, un ja tas naw labbi swarrigs, tad garrainas to nogahsib. Tas nu gan buhtu wehl lohti mass spehks, un ne spehtu wiss fuggi probjam wilft, bet tadehl arri tas katls fuggi irr warren leels, dauds leelaks ne ka juhs warr buht bruhschōs buhseet redsejusch, un tadehl arri tahs garrainas dauds leelaks un stiprakas irr un spehj fuggi parwillt.

To garrainu spehku aprehkina pehz sirgu spehkeem, prohti ta: irr uggunsfuggi kur tahs garrainas lihdsinajahs ar 15 sirgu spehkeem, prohti: tik siipras, ka tahs tik dauds spehj us preefschu wilkt ka 15 sirgi, kad tohs kohpā preefsch kahdas nastas fajuhds. Irr arridsan tahdi un tik leeli fuggi kur garrainu spehks tik leels irr ka 150 sirgu spehks un jo leelaks wehl. Tahdōs uggunsfuggōs atrohn arri istabas un kambarus, glibtus un jaufus ispuschfotus, tannis mahjo reisneeki kas par juhru eet, sinnams par labbu makfu, un arri ta fugga wirfsneeks, jeb usraugs; teem fugga fullaineem jeb matrohscheem irr ahr-pussē us fugga labba istaba ustaisita kur tee eekschā bsthwo. Tad wehl irr ugguns fuggim wirspusse, kur zitteem fuggeem maſi us augschu zellahs, tas weetā garsch un teews skurstenis, ne no keegeleem un mahleem taisihts, bet no warra jeb beesa dsels blekka, par kurrū arween duhmi ahrā fuhp, kas zellahs no tahs ugguns kas fuggi appaſch kaila weenumehr degg. Schinni ugguni ne degg wiss malka, bettihras akmīnu ohgles, tahdas paschas ka pee kallejeem redsamas. Gan arri us ugguns fuggi weenu jeb diwi mastus usleek, arridsan kahdu sehgeli peekarr, bet to tik tad bruhke, kad wehjisch ta puhsch ka fuggim zelsch eet; zittadi ne. Ugguns-fuggis eet brihnuma ahtri, un ne behda wiss par wehju, kas tam prettim jeb sahnōs puhsch; teem skrittuleem tahdōs spehks, kas juhkas vilnus zauri gresh un teefham farvu zellu eet, todeht arri us ugguns fuggeem nowtahda kusteschana ka us zitteem fuggeem, un brihnum leelai ankai waisag buht, kas ugguns-fuggi spehtu sadraggaht. Te nu jums esmu itt ihſi isteizis, ka ugguns-fuggis isskattahs un kahdi spehki to par uhdens wirfu us preefschu dſenn.

Tahdu ugguns-fuggi juhs nahkofchā pawarfā warreſet pee Jelgawas eeraudiſht. Jelgawā irr no muſchneeku un kaupinannu pusses beedriba eezelta, kas tik dauds naudas fainettuse, ka ugguns-fuggi par to warr nōpirk jeb lift us-taiſht. Schi beedriba nu irr likkusi Enlanderu ſemmē ugguns fuggi ustaſiht un prohti: no tihras dsels. Schis fuggis atnahks nahkofchā pawarfā, un wiffadas prezzes un labbibu par leel-

uppes no Jelgawas us Rihgu, un atkal atpakkat no Rihgas us Jelgawu weddihs. Woi teefham kahds leels labbums Kurjemmei no tazelfees, to jums ne warru apgalwoht, to mums tik tas nahkams laiks rahdihs. Nakſihts, tas 10tā Juhni 1844.

A. J. — y.

Leelais labbums ka jaw fazziju noslībzis, un uppineeku leekscheres paleek.

W. P.

Leefas fluddinachanas.

Kad us to zeenigai Landschaptei peederrigu Kukumulſchu (Abaushof) pee Jelgawas jaunam arrentes nehmejam paſcham wiſſi inventariumis jaegahda, tad ta' Landschaptei wifſi libds ſchim pee ſchibis muſchbas bijuschu, Landschaptei peederrigu inventariumu grīb pahrdohē un talabb wiſſus pirzejus uſaizina 7tā Juhni f. g. preefsch puſſdeenas us to Landschaptei peederrigu Kukumulſchu aīſuahft, kur pee iſſobliſchanas nohks: 26 ſipri darba ſirgi, woffaras un ſeemas brauzamee ribki, kommanas, ratti, juhdsamee ribki, arkli, ezzefchās, zirwi, iſkaptes, ſabgi, blukki un flauzamee lohpi, kas buhtu pahri par teem 50 lohpeem, kas muſchai par inventariumu paleek. Jelgawā, tas 9tā Mei 1845. 2

Us pawehleschanu,

Ernst von Rechenberg-Linten,
Landschaptes ſekretēhrs.

Us pawehleschanu tahs Keiferſtas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiſſas Kreewu Walſis ic. ic. ic., tohp wiſſi tee, kam kahdas taſnas prassichanas buhtu pee teem Witenpeltes ſaimneekem: Kalna Evarca Kallmann un Kalna Angu Janna Saule, kas inventariuma-truhkuma un zittu parradu dehl no mabjahm iſlikti, uſaizinati, libds 3otu Mei f. g. pee ſchibis pagasta teefas peeteikrees. Witenpeltes pagosta teefas, tas 2tā Mei 1845.

(Nr. 21.) ††† Indrik Behrſia, pagasta wezzakjs.
Bruns, pagasta teefas ſtrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiferſtas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiſſas Kreewu Walſis ic. ic. ic., tohp no Waldegables-Sk. hdes pagasta teefas wiſſi tee, kam kahdas taſnas parradu prassichanas buhtu pee teem Waldegables ſaimneekem Wehdu Kristoppa, Krubſu Anſa un Jezzu Fanni, un pee teem Skehdes ſaimneekem Matku Frizza, Zahkullu Kristoppa,

Bunku Behrtula un Pihluppu Andreija, kas inven-
tariuma-trubkumi, magasihnes-parradu un nespeh-
zibas dehl sawas mahjas muisicas waldischonai at-
dewuschi un par kurru mantahm konkurse spreesta,
usaizinati, diwu mehneschu starpā, prohti libds 2tru
Juhli f. g., pee schihs pagasta teesas peeteiktees,
jo wehlak neweenu wairs ne klausibē. Waldegahles-
Skehdes pagasta teesa, taī 2tra Mai 1845.

(Nr. 91.) Frizz Frey, pagasta wezzakais.
Wallewicz, pagasta teesas frihweris.

* * *

No Krohna Baukas pagasta teesas tohp wissi tee,
lam taisnas prassishanas buhtu pee ta libdisschinniga
Krohna Mehmeliuschas fainneeka Mikkel Wilzin,
par kurra mantu magasihnes- un zittu parradu dehl
konkurse spreesta, usaizinati, libds 28tu Juhni f. g.
scheit peeteiktees, jo wehlak neweenu wairs ne klausibē.
Krohna Baukas pagasta teesa, taī 28tā April
1845.

(Nr. 138.) ††† Jekab Zehkabsohn, peeshdetajs.
F. Lust, pagasta teesas frihweris.

* * *

No Krohna Auremuischas pagasta teesas tohp wissi
tee, lam kahdas taisnas prassishanas buhtu pee ta
libdisschinniga Krohna Zimmermuischas fainneeka
Vittulu Jahn Mandeibel, par kurra mantu parradu
dehl konkurse spreesta, usaizinati, pee saudeshanas
sawas teesas libds 14tu Juhli f. g. pee schihs teesas
peeteiktees un peeminnetā terminā sanahkt. Krohna
Auremuischas pagasta teesa, taī 14tā Mei 1845.

(Nr. 302.) Pagasta wezzakais C. Blumberg.
Leesas frihweris Berg.

* * *

Wissi tee, lam kahdas taisnas prassishanas buhtu
pee ta libdisschinniga arrentes turretaja Frizz Kehpul,
sauzams Girsensohn, kas to pee Remtenes peeder-
rigu lohpuntuischu Jaunomuischu un Nowadneku
mahjas us arrenti turrejis, un par kurra mantu
konkurse spreesta, tohp no Remtenes-Weesates pa-
gasta teesas usaizinati, wisswehlak libds 9tu Juhli
f. g. pee schihs pagasta teesas peeteiktees. Remte-
nes-Weesates pagasta teesa, taī 9tā Mei 1845.

(Nr. 50.) J. Longin, pagasta wezzakais.
E. Kattchin, pagasta teesas frihweris.

Us pauehleschanu tahs Beiserikas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wissas Kreuu Walsts ic. ic. ic.,
tohp no Brohzenu pagasta teesas wissi tee, lam kah-
das taisnas parradu prassishanas pee teem Brohzenu
fainneekaem Ahku Janne Seerdes Anfs un Laukaishu
Cernest buhtu, par kurru mantu magasihnes un zittu
parradu dehl konkurse spreesta, usaizinati, prohti
6 neddu starpā, wisswehlak libds 16tu Juhni f. g.
pee schihs pagasta teesas ar sawahm taisnahm prassishanahm
peeteiktees, jo wehlak neweenu wairs ne klausibē.
Brohzenu pagasta teesa, taī 7tā Mai 1845.

(Nr. 27.) Slak' er Mikkel, pagasta wezz.
Leuckart, frihweris.

* * *

No Krohna Aurumuischas pagasta teesas tohp wissi
tee, lam kahdas taisnas prassishanas pee ta libdisschinniga
Aurumuischas fainneeka Kraku Anfs Osohl
buhtu, par kurra mantu parradu dehl konkurse spreesta,
usaizinati, pee saudeshanas sawas teesas libds
28tu Juhli f. g. pee schihs teesas peeteiktees un peemin-
netā terminā sanahkt. Krohna Aurumuischas pagasta
teesa, 16tā Mai 1845.

(Nr. 311.) G. Feldmann, peeshdetajs.
Berg, teesas frihweris.

* * *

No Krohna Aurumuischas pagasta teesas tohp wissi
tee, lam kahdas taisnas prassishanas pee ta libdisschinniga
Aurumuischas fainneeka Matschmehrneek Janne Samuel
buhtu, par kurra mantu parradu dehl konkurse spreesta,
tohp usaizinati, libds 14tā Juhli f. g. pee schihs pagasta
teesas libds 21mu Juhli f. g. pee schihs pagasta teesas
peeteiktees un peeminnetā terminā sanahkt. Krohna
Aurumuischas pagasta teesa, 16tā Mai 1845.

(Nr. 314.) G. Feldmann, peeshdetajs.
Berg, teesas frihweris.

* * *

Wissi tee, lam kahdas parradu prassishanas, pee ta
Jaun-Aluzes fainneeka Kalnejahn Janne Bluhm buhtu,
par kurra mantu parradu dehl konkurse spreesta,
tohp usaizinati, libds 14tā Juhli f. g. pee schihs pagasta
teesas peeteiktees, jo wehlak neweenu wairs ne klausibē.
Jaun-Aluzes pagasta teesa, taī 19tā Mei 1845.

(Nr. 29.) Behrtulait Janne Schulz, pag. wezz.
G. Hammer, pagasta teesas frihweris.

V r i h w d r i k k e h t.

No juhmallas-gubernementu angstas waldischanas pusses: Waldischanas-rahts A. Weitler.